

Encontres al tercer espai

Pau va votar per primera vegada el 2003. Ja feia un parell d'anys que era major d'edat, i encara en feia més que comptava els dies que li restaven per estrenar-se a les urnes. Pau viu a Almussafes, un municipi proper a València, i allà va estudiar fins ara, que cursa psicologia a la universitat. Al pati de l'institut, li va nàixer un interès per la política que encara dura. Potser perquè va inscriure's a la línia en valencià, sent una especial predilecció pel Bloc, un partit que els seus pares, treballadors a la Ford, mai no votaran. Ell, en canvi, entén que els nacionalistes defensen com ningú el territori que l'envolta i la cultura pròpia, i a més identifica el Bloc com un partit jove i progressista. Com ell.

Pau no dubtà a votar Bloc aquell 2003, tant a les autonòmiques com a les municipals. Sobretot en el segon cas. Mai com aleshores no van tenir tan coll avall el seu accés a les Corts, els nacionalistes valencians. Quatre anys abans s'havien quedat a no-res del fatídic 5% que marca el ser o no ser a la política autòctona. En concret, a un 0,24%. Però el 2003 el soroll de la guerra de l'Iraq i els somriures de José María Aznar van fer créixer la participació, i l'augment del Bloc —de 102.000 paperetes a 114.000— tan sols va traduir-se en un 0,01% més de vot.

Si aleshores no havia estat possible, deu mesos més tard, als comicis estatals del març de 2004, el panorama era força més complicat, i Pau va votar José Luis Rodríguez Zapatero. I a les europees

El Bloc Nacionalista Valencià travessa un moment decisiu: la presència a les Corts i el pes municipal, sumat a la feble situació de PSPV i EUPV, li permeten d'engrandir el seu espai. O no.

del maig següent, recelós de la coalició del Bloc amb partits conservadors com ara CiU i el PNB, el nostre protagonista va donar suport a una Esquerra Unida que al Congrés tan sols s'havia quedat amb cinc diputats. Que el candidat era el comunista Willy Meyer? “Sí, però és d'esquerres”, es justificava Pau.

El 2007, va poder fer costat, tot d'una, al Bloc i Esquerra Unida, ja que convivia en el Compromís pel País Valencià, una coalició en què també hi havia Izquierda Republicana, els Verds i Esquerra Ecològica. Per fi els nacionalistes retornaven a les Corts, per bé que només amb dos representants i gràcies —com el 1987— a l'entesa amb comunistes i companyia. L'alegria no era completa, ni de bon tros, per culpa de l'extraordinari resultat del PP, que s'afirmava totalment.

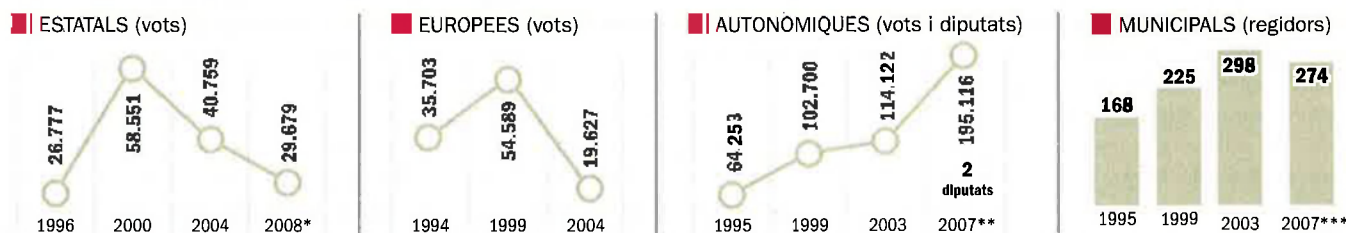
A les municipals que es feien el mateix dia, Pau va tornar a fer confiança al Bloc. A la nit s'assabentà que el PSOE —que tenia una majoria absoluta ajustadíssima— perdia un regidor en benefici del PP. Els socialistes es quedaven amb 6 seients, 5 el Bloc i 2 el PP, doncs. Les converses van derivar en un acord entre els conservadors i els nacionalistes, pel qual els primers governen el primer any i mig de legislatura, i el Bloc ho farà a la segona part. Ni que siga a l'àmbit local, ni que puga ser per diferències personals, Pau no entén per què al seu Almussafes governa un PP que només té dos regidors dels tretze.

Aquest 9M, li feia gràcia el pacte amb Iniciativa del Poble Valencià, l'antic corrent d'EUPV Esquerra i País, una coalició que encapçalava Isaura Navarro i que representa ben bé els seus ideals, però al remat s'ha inclinat de nou per un Zapatero que el va decebre —com tantes vegades— amb motiu de la reforma de l'Estatut valencià, però que ha tingut gestos cap a l'esquerra.

De 115.000 a 30.000. Entre el resultat autonòmic del Bloc el 2003 i l'estatal d'enguany es mouen 85.000 persones, moltes de les quals han seguit les passes del jove Pau. Gent que vota nacionalista al poble i sovint a la Generalitat, però que no ho fa mai a cites de magnitud més gran. Però en general es tracta d'electors escorats a l'esquerra que no entenen determinats acords del Bloc amb la dreta catalana i basca, o amb el PP valencià a diversos ajuntaments. Fet i fet, a la darrera contesa municipal, els nacionalistes van posar fre a la velocitat de creuer que havien pres a l'àmbit local.

Un creixement en suspens

Resultats del Bloc als comicis celebrats des del 1994.

*El Bloc va comparèixer amb Iniciativa del Poble Valencià i amb Esquerra Ecològica.

**El Compromís pel País Valencià -coalició integrada per EUPV, Bloc, Izquierda Republicana, Els Verds i Esquerra Ecològica- va aconseguir 7 diputats: 2 pertanyen al Bloc, 2 més a l'escissió d'EUPV Iniciativa del Poble Valencià (l'antic corrent Esquerra i País), i els altres 3, a EUPV.

***S'hi comptabilitzen els 13 regidors que va obtenir el Bloc dins del pacte Compromís pel País Valencià, que tan sols va presentar-se a determinats municipis i que en total va obtenir 39 regidors.

Font: Generalitat Valenciana

RAFA GIL

EL TEMPS

EL TEMPS

D'esquerra a dreta, el polític valencià Joan Hernández, el sociòleg de la Universitat de València Rafael Castelló, i el també sociòleg i alhora militant del Bloc a Alacant Albert Poveda.

El moment en què es troba el Bloc és decisiu: té una base municipal sòlida, ocupa dos escons a les Corts i quan mira els socialistes i Esquerra Unida, s'anima en veure'ls tan malament. L'1% que els nacionalistes i Iniciativa han rebut aquest 9M és una dada pèssima, però EUPV ha perdut el diputat que tenia i està en minoria al turbulent grup parlamentari del Compromís, mentre el PSPV-PSOE no té direcció i sap que al seu recent 41% hi ha milers de vots *prestats*.

A l'executiva celebrada dissabte 5 d'abril, els dirigents del Bloc han plantejat un escenari optimista: "Podem liderar, a curt termini, el tercer espai de la política valenciana", han vingut a dir. Un vell somni dels nacionalistes que ara és més factible que mai, si EUPV continua transitant cap a l'ortodòxia. L'executiva nacional proposa "treballar a fons" des dels municipis i des de l'hemicicle, a fi de penetrar a les ciutats grans i d'obtenir, el 2011, el 5% que els cal per a repetir presència a les Corts. En aquest sentit, volen demostrar que "el PPSOE" és una sola cosa i que la formació competidora en el camp nacionalista -ERPv- no té futur. Va per bon camí, el Bloc?

Opinen els experts. Joan Hernández és polític i recomana al Bloc que "no prenga en consideració" el resultat del 9M, ja que "el seu lloc de presència és el país; a les estatals no s'hi juga res". A parer seu, "el partit ha de treballar a mitjà termini, aprofitant al màxim els quatre diputats [amb els d'Iniciativa] que té a les Corts". A més, Hernández opina que "caldria un pla estratègic basat en dos eixos: d'un costat, a l'àmbit intern, han de saber què volen i quina és la seua ubica-

ció a l'espai polític, si volen pactar ocasionalment amb la dreta o no; a l'àmbit extern, han de deixar clar què són, han de dir si són identitaris o no i també han de conciliar les seues posicions en qüestions com l'aigua o el medi. A més, crec que els convindria presentar-se com a més moderats, no ser *anti* res, no ser anti-PP. Han d'esdevenir, estratègicament però no ideològica, un partit frontissa, capaç de pactar amb PP o PSOE". Joan Hernández remarca que "han de trepitjar tot el país, incloses les grans ciutats i les comarques que donen per perdudes; pense que els cal més ambició i obrir-se a nous espais i col·lectius... Han de deixar de ser *els del valencià*".

Aquest polític troba que "hi ha una part dels votants del PP que pot votar el Bloc, si deixen d'un costat el debat identitari. En tot cas, el gran calor del Bloc és al PSPV i en menor mesura a EUPV". Hernández sentència que "aquesta és l'última oportunitat del Bloc; si no fan una anàlisi estratègica a mitjà termini, desapareixerà per la frustració de no arribar enlloc. S'hi escau una refundació estratègica, amb els referents ideològics del BNG i l'exemple d'ERC com a partit frontissa. Ja n'hi ha prou de jugar a ser un altre PSPV o una altra EUPV".

El sociòleg de la Universitat de València Rafael Castelló, de l'òrbita del Bloc, no veu malament que a les europees es repetesca l'entesa amb CiU i PNB: "També hi ha el PSM i el BNG, en aquesta coalició", diu, alhora que preveu que Iniciativa anirà per separat a la contesa de Brussel·les. "El Bloc sempre ha deixat clar que sobretot és d'esquerres i valencianista", afegeix Castelló, qui observa que "els nous votants del Bloc han de

procedir del centre-esquerra i d'aquells que desitgen més autogovern, tenint en compte que sempre costa molt de captar votants d'unes altres formacions, i més encara quan el PP deixa el PSOE com a molt esquerrà". Segons ell, "o bé el Bloc tot sol, o bé en coalició amb uns altres, és possible d'igualar els resultats del BNG a Galícia". Rafael Castelló està "igualment convençut" que el Bloc serà capaç de superar en solitari la tanca del 5% el 2011, "gràcies a les facilitats que dona tenir ja representació a les Corts".

Finalment, des d'Alacant, l'ex-membre de l'executiva nacional i sociòleg Albert Poveda es decanta per "consolidar el pacte amb Iniciativa i Esquerra Ecològica, fins al punt de superar la suma de sigles i presentar-se amb una marca paraigua. Sé que els companys de Castelló són més proclius a fer un Bloc a l'estil CiU, però aquest discurs no té compradors a Alacant ni a Elx, on la societat és molt diferent". Poveda apunta que "el calorador, el tenim al PSPV, el partit amb un vot menys fidel" i, també, que "el nostre electorat és més crític que no el de CiU o PNB, però no em sembla malament el pacte amb ells a les europees, ja que és l'única elecció en què tenim clar que obtindrem alguna cosa". "El nostre gran problema", rebla, "és que l'última dècada ningú no ha estat capaç de situar-nos: hem virat cap al centre, cap al centre-esquerra, i ara hem anat amb Esquerra Unida... La gent es descentra i defuig de tot això. Busquem un camí, però no el trobem. Ja toca tancar d'una vegada una opció que lidere un espai clar".

Potser l'espai en què hi ha el Pau.

Victor Maceda